

СТАНОВИЩЕ

Относно дисертационен труд на Марта Георгиева Георгиева,
докторант в Богословски факултет при СУ "Св. Климент Охридски",
катедра "Систематическо богословие",
на тема : "Еклисиологични измерения на свещенослужението през първите
четири века",
за присъждане на научната и образователна степен "доктор", в научна
област - 2. Хуманитарни науки; професионално направление 2. 4. Религия
и теология,
от доц. д-р Любомир Ганчев Тенекеджиев

Данни за кандидата и процедурата

Марта Георгиева Георгиева е родена в град София през 1973 г., завършила
средно образование 1991 г., 1997 г. Икономически университет в гр. Варна,
а 2016 г. завършва успешно магистърска програма „Религиозна
педагогика“ в Богословския факултет на Софийския университет. Печели
конкурс и е зачислена за редовен докторант в катедра "Систематическо и
догматическо богословие" 2018 г., а през 2021 г. разширен катедрен съвет
на катедра "Догматическо богословие" обсъди и гласува дисертационния и
труд „Еклисиологичните измерения на свещенослужението през първите
четири века“ да бъде допуснато до публична защита за придобиване на
образователната и научна степен "доктор".

Документацията по процедурата отговаря на законовите изисквания.

Описание на научните трудове

Представеният за становище дисертационен труд обхваща увод, три глави
с по три точки, заключение, използвана литература и приложения. Уводът
е твърде обстоен и съобразен с изискванията за научни изследвания.
Посочена е актуалността на проблема, коректно са определени предмета,
обекта, целта и методите на изследването. В края е предложена и кратка
историография.

Първа глава има въвеждащ характер и е озаглавена "Библейски и небесни
основания на свещенослужението".

В първа точка: "Старозаветно свещенослужение" са посочени редица
библейски цитати, засягащи съществуването, мястото и ролята на
старозаветното свещенство. Докторантката подкрепя разсъжденията си с
примери от светоотеческото творчество и авторитета на много съвременни
богослови.

Втора точка: "Христос и новозаветното свещенослужение" поставя
личността на Иисус Христос в центъра на разбирането за

свещенослужението. Прецизно е изяснено различието между йерархичното служение, установено след възкресението, от духовното служение на миряните, водещо началото си от ден Петдесетница.

Трета точка: „Свещенослужението - съвършен небесен дар“, разглежда обвързаността между свещенослужението и Църквата. Изхождайки от разбирането на св. Йоан Златоуст, че небето е за Църквата, а не Църквата за небето, докторантката пояснява, че свещенодействието се осъществява единствено в Църквата и води към небето.

Втора глава "Изграждане на църковна йерархия през първите четири века" се спира на възникването, развитието и всеобщността на свещенослужението в древната Църква.

Първа точка: "Служения в древната Църква" подробно разглежда разновидностите на свещенослужението по онова време, започвайки от апостолите, техните приемници, пророците и дидаскалите. Отбелязано е, че йерархическите степени не са заменили харизматичното служение, а са го обединили и прибавили към историческата реалност.

Втора точка: "Тристепенно развитие на църковната йерархия" проследява развитието на спора за двустепенна или тристепенна йерархическа система. Възприемайки разбирането за тристепенна йерархия, авторката изяснява и функциите на техните служения през първите четири века.

Трета точка: "Всеобщност на свещенослужението в Църквата" проследява въпроса за всеобщността на священството и съборността на Църквата.

Трета глава, озаглавена "Мистични измерения на свещенослужението" в най-голяма степен застъпва догматическата страна на изследването.

Първа точка: "Достойнство и ръкоположение на свещенослужител през първите четири века", акцентира върху благодатната страна на свещенослужението, обвързаността му с личните качества на духовника и благодатните правомощия на йерархичните степени в Църквата.

Втора точка: "Свещенослужение - Евхаристия - Троичен Бог" представя най-важната функция на свещенослужителя - извършването на светата Евхаристия. Чрез нея се осъществява причастността на човека с тялото и кръвта на Спасителя и се реализира съборността на Църквата.

Трета точка: "Свещенослужение и Есхатон" разглежда важната тема за есхатологичните измерения на священството. Тук докторантката се спира на двете реалности на човешкото битие, временното и вечността, съединени в светата Евхаристия.

Предложеният от докторантката автореферат отговаря напълно на изискванията. В него са посочени научните приноси и изброени нейни публикации във връзка с темата на дисертацията.

Заклучение

Представеното от Марта Георгиева Георгиева дисертационно съчинение на тема: "Еклисиологични измерения на свещенослужението през първите четири века", авторефератът, публикациите, както и цялата документация

по нейната процедура отговарят на законовите изисквания. В научно отношение оценявам положително както дисертационния труд, така и публикациите. Като имам предвид, че докторантурата е обявена в областта на догматическото богословие, бих препоръчал на авторката да задълбочи и увеличи обема на трета глава, която е централна за дисертационното съчинение.

Независимо от това, цялостния прочит на текста оставя убеждението за добро познаване на материята, придобити изследователски умения и наличие на научен потенциал. Изхождайки от постигнатите резултати, оценявам положително представените трудове и ще гласувам с „да“, за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ на Марта Георгиева Георгиева.

25.01.2022 г.

Подпис:

/Л. Тенекеджиев/